

”Radio on hienon hieno vehje”

Radiotoiminnan kehitys Suomessa

Risto Vähäkainu,

radioharrastaja jo yli 50 vuoden ajan

Radion runsaat sata vuotta

-radio keksittiin 1800-luvun lopulla

-James Maxwell, Michael Faraday, Heinrich Hertz, Nikola Tesla, Oliver Lodge, Ferdinand Braun, Eric Tigerstedt

-Guglielmo Marconi, kokeita 1895 alkaen, 1901 transatlanttinen signaali

-Alexander Popov, kokeita 1895 alkaen, mm. Suursaari-Kotka

-sähkötyö, pelastusliikenne, sotilaallinen ja muu viranomaiskäyttö

1920-luku

- wireless, broadcasting, AM eli KP eli MW, FM eli ULA, lyhyet eli SW/KW eli LA
- yleisradiotoiminta alkaa 1920, KDKA Pittsburgh PA 1020 kHz
- Suomessa kokeiluja 20-luvun alussa, Turku ja Tampere
- Yleisradio perustetaan 1926
- Euroopassa radiomonopolit, Yhdysvalloissa kaupallinen radio

1930-luku

- yleisradiotoiminta laajenee kaikkialla
- vastaanottimet leviävät joka kylään mutta ei vielä joka taloon
- hallitsijoiden tärkeät puheet
- urheilutapahtumat (legenda Martti Jukola)
- Sibelius Suomen ensimmäisiä ”dx-kuuntelijoita”
- Lauantain toivotut levyt

1940-luku

- radio merkittävä propagandaväline sota-aikana
- myös viihdemerkitys laaja
- Aunuksen Radio
- radioharrasteet (esim. radioamatööritoiminta) kielletty
- radiomiehet yleensä viestitehtävissä

1950-luku

- radio tulee lähes joka kotiin
- FM- eli ULA-radio laajenee
- TV-toiminta alkaa myös Suomessa
- kevyempää ohjelmistoa halutaan
- jazzia kuunnellaan mm. Saksasta
- Radio Luxembourg aloittaa Euroopan kevyen musiikin asemana
- legendoja Pekka Tiilikainen, Carl-Erik Creutz, Kaisu Puuska-Joki, Markus Rautio

1960-luku

- kevyttä musiikkia halutaan lisää
- merirosvoradiot Radio Mercur (TV-sarja) ja Radio Nord, kaadetaan lailla 1962, tilalle Suomessa Sävelradio
- Englannissa runsaasti merirosvoja, ne kaadetaan lailla 1967, konservatiivien vaalilupaus kaupallisesta radiosta
- Radio Luxembourgin pop-musiikki soi koko Euroopassa
- kylmä sota, Voice of America (Willis Conover), Radio Liberty, Radio Free Europe kontra Radio Moscow, Radio Peking
- legendoja Suomessa esim. Paavo Noponen, Pentti Fagerholm

-1970-luku

- radiotoiminta laajenee kaikkialla edelleen
- kaupallisia radioasemia Eurooppaan, aluksi Iso-Britannia
- kaaos varsinkin Italiassa
- Suomessa komitea selvittää asiaa

1980-luku

- kaupalliset paikallisradiot Suomeen 1985
- ongelmia paikallisen tason kannattavuudessa
- maailmanradiot /lyhytaallot

1990-luku

- YLEn kanavauudistus 1990, kolmas kanava Radiomafia
- paikallisradiotoiminta ketjuuntuu
- ensimmäinen formaattiradio (Classic)

2000-luku

- radio kännykkään
- Internet radio

2010-luku

-radio elää taustalla

-tärkeä väline edelleen esim autossa

radioharrastusjärjestöjä

- Suomen Radioamatööriliitto SRAL, noin 3600 jäsentä, perustettu 1922
- jäsenillä on kutsu ja lupa, lähetin ja vastaanotin
- Suomen DX-Liitto, noin 500 jäsentä, perustettu 1958
- jäsenet kuuntelevat ulkomaisia radioasemia eri aalloilla
- Suomen Radiohistoriallinen Seura, noin 500 jäsentä
- radiohistorian tallennus, putkiradioiden entisöinti

radiomuseoita

Lahden Radiomuseo, Radiomäki

-YLEn historiaa

Kouvolan Putkiradiomuseo, Kaunisnurmi

-radiomiljöömuseum, putkiradiokokoelma, sotilasradioita

Petäjäveden Radio- ja puhelinmuseo

-laaja kokoelma

May you live in interesting times

- tämä toteutui myös työelämässä
- DX-kuuntelun aloitin 1968, tavoitteena kuulla pop-musiikkia, tuloksena oli elinikäinen harrastus, jännitystä ja eksotiikkaa
- matkailuharrastus, käynyt radiokokouksissa lähes 25 maassa